

уваги привабливість цього сектору українського ринку, а також геополітичні мотиви, найближчим часом слід очікувати: збільшення пропозиції закордонних університетів та бізнес-шкіл щодо дистанційного навчання, особливо за магістерськими програмами, що є розповсюдженою в світі практикою; активізації маркетингової діяльності закордонних освітніх установ з метою цілеспрямованого набору українських студентів, чому буде сприяти і введення системи зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників закладів загальної середньої освіти; відкриття філій (відділень) закордонних вищих навчальних закладів, у першу чергу російських, у привабливих, або недостатньо задоволених регіональних та галузевих сегментах українського ринку освітніх послуг; збільшення пропозиції сертифікатних авторських коротко- та довгострокових (у поєднанні з дистанційною формою) навчально-тренінгових програм, які в деяких сферах діяльності цінуються роботодавцями не нижче дипломів про освіту.

Для забезпечення конкурентоспроможності національної вищої освіти в умовах членства країни в СОТ необхідне одночасне, взаємопогоджене розв'язання проблеми на таких рівнях: державному — виділення освіти в якості національного економічного пріоритету (як це вже зроблено в Росії), розробка довгострокової Концепції розвитку вищої освіти країни з відповідним фінансовим та матеріально-технічним забезпеченням; галузевому — визначення пріоритетних напрямів вдосконалення національної системи вищої освіти з їх реалізацією у відповідних національних проєктах; корпоративному — створення інноваційних освітніх програм та застосування сучасних технологій підготовки фахівців для професійної діяльності в умовах глобалізації.

*Т. В. Цимбал, канд. філос. наук, доц.,
кафедра політичної історії, філософії та політології КЕІ*

ГУМАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ОСНОВА УСПІШНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ

Сучасний етап розвитку людства відзначається суттєвими змінами поглядів на людину, її місце та роль у функціонуванні суспільства, змінами уявлень про закономірності формування особистості, її пріоритетних якостей, життєвих принципів, настанов

та цінностей. Саме цим актуалізується необхідність гуманізації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Гуманізація є одним з провідних принципів розвитку освіти, що визначені статтею 6 Закону України «Про освіту» з метою оптимізації навчального процесу. Пріоритетною метою реалізації цього принципу є подолання відчуження студентів та викладачів, надання можливостей та створення умов формування вміння самостійно визначати вектор розвитку, методи, способи та форми організації освітнього процесу. Головним орієнтиром діяльності викладачів повинен бути всебічний розвиток студентів, створення сприятливих умов для самовизначення особистості, розкриття та розвитку її здібностей. Крім того, гуманізація спрямована на створення діалектичної єдності особистісного та колективного, на виховання свідомої високоморальної особистості.

Реалізація принципу гуманізації передбачає перехід до індивідуалізації навчального процесу у вищій школі (цьому сприяє перехід до Болонської системи, у відповідності до якої на індивідуальні консультації відведено близько 20 % навчального навантаження викладача). В процесі індивідуальної роботи зі студентом ми маємо можливості добирати завдання, що відповідають нахилам особистості, її інтересам, наявному рівню знань та вмінь. У результаті забезпечується творчий, діалогічний підхід до виконання роботи, до процесу навчання взагалі як з боку студента, так і зі сторони викладача.

Гуманізація навчального процесу у вищій школі неможлива без гуманітаризації його змісту. Остання забезпечується вивченням національної та світової культури у взаємодії та взаємопливах, зверненням до духовних, етичних цінностей, а також усвідомленням перманентності історичного процесу розвитку цих знань. Запропонований підхід передбачає реалізацію культуротворчої функції освіти та сприяє збагаченню світу життєвої культури особистості.

Методологічний аспект проблеми полягає в необхідності включення гуманітарного пізнання та його методів у зміст технічних, економічних та природничих дисциплін, з метою забезпечення комплексного підходу до засвоєння теоретичних знань, формування глибокої впевненості в необхідності врахування інтересів людини в процесі практичної діяльності, з метою всебічного розвитку студента, виховання високодуховної та відповідальної особистості.

Гуманність передбачає ставлення до людини як до найвищої цінності та створює атмосферу взаємоповаги, взаєморозуміння,

що і забезпечує успішну взаємодію студентів та викладачів, а як наслідок — і успішність навчального процесу в цілому.

Отже, особливого значення гуманізація освіти набуває сьогодні, напочатку третього тисячоліття, коли життя людства залежить від здатності людей до спілкування, взаєморозуміння та взаємодії, від бажання нести персональну відповідальність за свої слова та вчинки. Сучасне відродження гуманності, на наш погляд, є своєрідною відповіддю людини на стрімкий розвиток техніки та занадте захоплення раціональністю.

С. О. Цимбалюк, канд. екон. наук, доц.,
кафедра управління персоналом та економіки праці

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА УНІВЕРСИТЕТУ З РОБОТОДАВЦЯМИ

Одними з визначальних критеріїв якості освіти в рамках Болонського процесу є якість підготовки фахівців та зміцнення довіри між суб'єктами освіти. Діяльність вузу має бути спрямована на задоволення інтересів чотирьох сторін: власних інтересів, людей, які користуються даними послугами, роботодавців, які «споживають» результати даних послуг, та країни в цілому. *Інтереси закладів, які надають освітні послуги*, полягають у збереженні чи розширенні контингенту та кількості осіб, які користуються їхніми послугами, забезпеченні престижності та високого рейтингу на ринку освітніх послуг. *Інтереси осіб, які користуються освітніми послугами*, спрямовані на отримання компетенцій, які забезпечили б їм високий рівень конкурентоспроможності на ринку праці. *Роботодавці* заінтересовані в залученні висококваліфікованих фахівців, які б мали достатні знання, уміння та навички для вирішення завдань, що стоять перед їхніми підприємствами.

Таким чином, для забезпечення якісної підготовки фахівців, престижності та високого рейтингу вузу важливе значення має установа партнерських взаємозв'язків з роботодавцями.

На нашу думку, слід звернути увагу на удосконалення (запровадження) наступних *форм співробітництва університету з роботодавцями*:

1. *Укладання договорів на підготовку фахівців*, практика підготовки «під замовлення». Для стимулювання даної форми спів-